

Препорака бр. 191

Препорака за ревизијата на Препораката за заштита на мајчинството, 2000 г.

Генералната конференција на Меѓународната организација на трудот,

Свикана во Женева од страна на Управниот орган на Меѓународната канцеларија на трудот, се состана на својата осумдесет и осма седница на 30 мај 2000 година, и

Одлучувајќи се за донесување определени предлози во однос на заштитата на мајчинството, што претставува четврта точка на дневниот ред на седницата, и

Утврдувајќи дека овие предлози треба да добијат форма на Препорака што ја надополнува Конвенцијата за заштита на мајчинството, 2000 г., (во натамошниот текст наведена како „Конвенцијата“),

на петнаесетти јуни двеилјадита година, ја донесува следнава Препорака, што може да се наведува како Препорака за заштита на мајчинството, 2000 г.

Породилно отсуство

1.

(1) Членките треба да вложат напори за продолжување на времетраењето на породилното отсуство што се спомнува во член 4 на Конвенцијата најмалку на 18 седмици.

(2) Треба да се овозможи продолжување на породилното отсуство во случај на повеќекратна бременост. (3) Колку што е тоа можно, треба да се преземат мерки за осигурување дека жената има право самостојно да го избере времето кога ќе го користи незадолжителниот дел од своето породилно отсуство, пред или по породувањето.

Надоместоци

2. Кога тоа е можно и по консултации со репрезентативните организации на работодавачите и работниците, паричните надоместоци на коишто жената има право во текот на отсуството што се спомнува во членовите 4 и 5 на Конвенцијата треба да се зголемат до целосниот износ на претходните заработувачки на жената или во износот на заработувачките што се зема предвид за целите на пресметката на надоместоците.

3. Колку што е тоа можно, здравствените надоместоци што се предвидуваат во член 6, став 7 на Конвенцијата треба да вклучуваат:

(а) нега што се обезбедува во ординацијата на лекарот, во домот или во болница или здравствена установа од страна на општ лекар или специјалист;

(б) постнатална нега што се обезбедува од страна на квалификувана бабица или друга постнатална служба во домот или во болница или друга здравствена установа;

(в) нега во болница или друга здравствена установа;

(г) сите потребни лекови и потрошни медицински материјали, прегледи и испитувања што се препишани од страна на лекар или друго стручно лице; и

(д) стоматолошки и хируршки услуги.

Финансирање на надоместоците

4. Сите придонеси за задолжително социјално осигурување од коишто се обезбедуваат надоместоците за породилно отсуство и сите даноци на платите што се собираат за целите на обезбедувањето на таквите надоместоци, без оглед на тоа дали се плаќаат од страна на работодавачот и вработените или само од страна на работодавачот, треба да се плаќаат во однос на вкупниот број вработени мажи и жени, без правење разлики врз основа на полот.

Заштита на вработувањето и недискриминација

5. Жената треба да има право да се врати, по истекот на нејзиното отсуство што се спомнува во член 5 на Конвенцијата, на своето претходно работно место или на соодветно работно место со иста плата. Периодот на отсуство што се спомнува во членовите 4 и 5 на Конвенцијата треба да биде пресметан во работниот стаж на жената за целите на утврдувањето на нејзините права.

Здравствена заштита

6.

(1) Членките треба да преземат мерки за осигурување на процената на ризиците на работното место што се поврзани со безбедноста и здравјето на бремената жена или доилката и нејзиното дете. Резултатите од таквата процена треба да ѝ бидат достапни на засегнатата жена.

(2) Во која било од ситуациите што се спомнуваат во член 3 на Конвенцијата, или кога е идентификуван некој значаен ризик во согласност со алинеја (1) на овој став, треба да се преземат мерки за обезбедување, врз основа на лекарско уверение, кога е тоа соодветно, алтернатива на таквата работа во форма на:

(а) елиминирање на ризикот;

(б) приспособување на нејзините услови за работа;

(в) преместување друго работно место, без намалување на платата, кога таквото приспособување не е можно; или

(г) платено отсуство, во согласност со националните закони, прописи или практики, кога таквото преместување не е можно.

(3) Мерките што се спомнуваат во алинеја (2) на овој став треба да се преземаат особено во однос на:

(а) напорна работа што вклучува рачно подигнување, носење, туркање или влечење товар;

(б) работа што вклучува изложување на биолошки, хемиски или физички агенси што претставуваат опасности за репродуктивното здравје;

(в) работа што бара посебна рамнотежа;

(г) работа што вклучува физички замор поради долготрајни периоди на седење или стоење, екстремни температури или вибрации.

(4) Бремената жена или доилката не треба да биде обврзана да работи ноќе ако со лекарско уверение е утврдено дека таквата работа е штетна за нејзината бременост или за доењето.

(5) Жената треба да го задржи правото да се врати на своето работно место или на еквивалентно работно место веднаш штом ќе биде безбедно да го стори тоа.

(6) На жената треба да ѝ се дозволи да го напушти своето работно место, доколку е потребно, по известување на работодавачот, заради лекарски прегледи во врска со нејзината бременост.

Мајки доилки

(7) Врз основа на здравствена потврда или друга соодветна потврда, како што е утврдено со националното право или практиката, зачестеноста и должината на паузите за доење треба да се приспособат кон посебните потреби.

(8) Кога тоа е можно и со согласност од работодавачот и од засегнатата жена, треба да постои можност за комбинирање на времето што е предвидено за дневните паузи за доење на тој начин што ќе се скрати работното време на почетокот или на крајот од работниот ден.

(9) Кога е тоа можно, треба да се обезбеди просторија за доење со соодветни хигиенски услови на работното место или во неговата близина.

Сродни видови отсуство

10.

(1) Во случај на смрт на мајката пред истекувањето на постнаталното породилно отсуство, вработениот татко на детето треба да има право да земе отсуство со времетраење еднакво на неискористениот дел од постнаталното породилно отсуство.

(2) Во случај на болест или хоспитализација на мајката по породувањето и пред истекувањето на постнаталното породилно отсуство, кога мајката не може да се грижи за детето, вработениот татко на детето треба да има право да земе отсуство со времетраење еднакво на неискористениот дел од постнаталното породилно отсуство, во согласност со националното право и практика, за да се грижи за детето.

(3) Вработената мајка или вработениот татко на детето треба да имаат право на родителско отсуство во текот на периодот што следува по истекувањето на породилното отсуство.

(4) Периодот во којшто може да се одобри родителското отсуство, времетраењето на отсуството и другите модалитети, вклучувајќи го плаќањето на родителските надоместоци и користењето на распределбата на родителското отсуство меѓу вработените родители, треба да се утврдат со

националните закони или прописи или на каков било начин што е во согласност со националната практика.

(5) Во случај кога националното право и практика овозможуваат посвојување, посвоителите треба да имаат пристап до системот за заштита што се нуди од Конвенцијата, особено во однос на отсутството, надоместоците и заштитата на вработувањето.